

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะเชิงพฤติกรรมเพื่อความสามารถ
ในการแข่งขัน และความสำเร็จในการประกอบการ
ของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย
เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
Factors Affective Behavioral Competencies for
Competitiveness and Success of Thai-Malaysia Border
Trade Entrepreneurs to Support AEC

นวิทย์ เอเมเอก¹ | Nawit Amage

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารอบแนวคิดความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะเชิงพฤติกรรมเพื่อความสามารถในการแข่งขันและความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยการสังเคราะห์เอกสารและนำเสนอรายงานแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สมรรถนะเชิงพฤติกรรม และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อความสามารถในการแข่งขัน โดยผ่านสมรรถนะเชิงพฤติกรรม ขณะที่กฎระเบียบปฏิบัติของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการแข่งขันผ่านแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และความสามารถในการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จในการประกอบการ

คำสำคัญ : สมรรถนะเชิงพฤติกรรม, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ความสามารถในการแข่งขัน, ความสำเร็จในการประกอบการ

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate factors related to behavioral competencies in order to develop a conceptual framework

¹ ดร. อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วิทยาเขตสตูล

for competitiveness and success of Thai-Malaysia border trade entrepreneurs to support the ASEAN Economic Community (AEC). This study was conducted by using a literature review and document analysis. The results indicated that characteristics of entrepreneurs, transformational leadership, behavioral competencies and plan southern border provinces factors had a direct relationship with competitive advantage and an indirect relationship with competitive advantage through behavioral competencies. AEC blueprint factor had an indirect relationship with competitive advantage through plan southern border provinces. And competitive advantage had a direct relationship with successful.

Keywords : behavioral competencies, transformational leadership, competitive advantage, successful

บทนำ

การค้าชายแดน ถือได้ว่าการค้าที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมากโดยประเทศไทยนั้นมีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านจำนวนทั้งสิ้น 4 ประเทศด้วยกันคือ ประเทศมาเลเซีย ประเทศเมียนมาร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและประเทศกัมพูชา โดยในปี พ.ศ. 2556 การค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีมูลค่าการค้ารวม 924,241.79 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงระยะเวลาเดียวกันของปี พ.ศ. 2555 ร้อยละ 1.51 โดยประเทศมาเลเซียมีมูลค่าการค้าเป็นอันดับหนึ่ง คือ 501,401.99 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ ประเทศเมียนมาร์ มีมูลค่าการค้า 196,866.33 ล้านบาท ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีมูลค่าการค้า 132,137.16 ล้านบาท และประเทศกัมพูชา มีมูลค่าการค้า 93,836.31 ล้านบาท ซึ่งการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียมีมูลค่าการค้าคิดเป็นร้อยละ 54.25 ของมูลค่าการค้าชายแดนรวม และร้อยละ 21.30, 14.30 และ 10.15 ตามลำดับ

เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ชายแดน ทำให้สำนักบริหาร ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ได้มีการกำหนดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2553-2556 (ฉบับแก้ไขปี พ.ศ. 2554) ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วยจังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสตูล โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่ต้องดำเนินการอย่าง เร่งด่วน 3 ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย 1) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมสนับสนุนภาคการผลิต ให้สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ 2) ยุทธศาสตร์พัฒนาเทคโนโลยีการผลิต และเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการและการตลาดเพื่อการส่งออก และ 3) ยุทธศาสตร์พัฒนาเทคโนโลยีกระบวนการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อรองรับ สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดภาคใต้ชายแดนที่ทวีความรุนแรงขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจใน 3 จังหวัดภาคใต้ชายแดน

การเปิดเสรีทางการค้าด้านเศรษฐกิจภายในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่จะมีขึ้นในปี พ.ศ. 2558 ผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียจะไม่ได้เป็น การค้าเฉพาะเขตพื้นที่ชายแดนระหว่างคนในพื้นที่เท่านั้น Beamish & Lu (2001) กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายและพันธมิตรการร่วมมือทางธุรกิจนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่ทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเติบโตอย่างยั่งยืนและ ประสบความสำเร็จ สามารถเติบโตและขยายธุรกิจไปยังตลาดต่างประเทศ ช่วยลด ต้นทุนการผลิตและภาระความเสี่ยง สามารถสร้างพลังอำนาจทางการตลาด ต่างประเทศ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และการเรียนรู้ในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ไปใช้เพื่อพัฒนาองค์กรและสินค้าให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง Barney (1991) กล่าวว่าสามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทุนมนุษย์ ทรัพยากรทุน กายภาพ และทรัพยากรทุนองค์กร แต่ต้องคำนึงถึงการที่จะมีผลกระทบต่อการ ประกอบการอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้จากการเปิดเสรีทางการค้าด้านเศรษฐกิจภายใน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งหากพิจารณาอย่างถี่ถ้วนถึงข้อจำกัดและเงื่อนไข ข้อปฏิบัติของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการการค้า ชายแดนไทย-มาเลเซีย ได้รับผลกระทบโดยตรงและทางอ้อมผ่านการเปิดเสรี

ทางการค้าในด้านเศรษฐกิจภายในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้ผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย ต้องหันมาทบทวนและพิจารณาสมรรถนะของตัวเองผู้ประกอบการการค้า เพื่อให้องค์กรสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลง สร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันและสร้างขีดความสามารถที่จะต้านทานต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการให้พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลง

การศึกษารั้ครั้งนี้จึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะเชิงพฤติกรรมเพื่อความสามารถในการแข่งขันและความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะเชิงพฤติกรรมเพื่อความสามารถในการแข่งขันและความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจะนำไปสู่การศึกษาในเชิงประจักษ์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าวสำหรับงานวิจัยในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

การศึกษารั้ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารอบแนวคิดความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะเชิงพฤติกรรมเพื่อความสามารถในการแข่งขันและความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสมรรถนะเชิงพฤติกรรมเพื่อความสามารถในการแข่งขันและความสำเร็จในการประกอบการ

ของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม กรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยสามารถเชื่อมโยงไปสู่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะเชิงพฤติกรรมเพื่อความสามารถในการแข่งขันและความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้ประกอบการ

จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยของนักวิชาการที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ประกอบการและความสามารถในการแข่งขัน ได้ข้อสรุปว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน อาทิการศึกษาของ Islam et al. (2011) ทำการศึกษาคุณลักษณะผู้ประกอบการที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศบังกลาเทศ ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับการศึกษาของ Man et al. (2008) ซึ่งทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และผลการดำเนินงานของธุรกิจ ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถในการสร้างข้อได้เปรียบเชิงการแข่งขัน (competitive advantage) ในการกำหนดกรอบการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ประกอบการสำหรับการศึกษาค้นคว้า สำหรับตัวแปรคุณลักษณะของผู้ประกอบการประยุกต์มาจากแนวคิดของนักวิชาการ ได้แก่ Boyatzis (1982), Indarti & Langenberg (2004), Slater & Narver (1995), Tajeddini (2010), Antoncic & Hisrich (2001), Nasution et al. (2011) โดยเลือกใช้ตัวแปรที่มีนักวิชาการได้กล่าวไว้มากที่สุดเพื่อให้กรอบการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ประกอบการนั้นครอบคลุมทุกลักษณะและทุกมิติตามคำนิยาม จึงสามารถสรุป

ตัวแปรในการศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการ จำแนกเป็น 3 ตัวแปรสังเกตได้ คือ แรงจูงใจในการประกอบการ มนุษยสัมพันธ์ และความเป็นผู้ประกอบการ

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยของ นักวิชาการที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและความสามารถในการแข่งขัน ได้ข้อสรุปที่ว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน อาทิการศึกษาของ Kaleka (2002) ที่ได้ทำการศึกษา ปัจจัยด้านทรัพยากรและความสามารถขององค์กรด้านความสัมพันธ์มีอิทธิพล ต่อความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรและความสามารถของผู้นำองค์กรมีอิทธิพลต่อความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าและผู้ขายปัจจัยการผลิต มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านต้นทุน อีกทั้งยัง สอดคล้องกับการศึกษาของ Block (2003) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำกับการ ดำเนินงานของบริษัทเอกชนซึ่งดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการขายสินค้าและบริการ พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้ของพนักงานในบริษัท ผู้นำที่มี พฤติกรรมแสดงออกถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ ของพนักงานในรูปแบบการบริหารงานที่เน้นพันธกิจ และมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนา ความสามารถในการแข่งขัน และความสามารถในการแข่งขันของกิจการ ในการ กำหนดกรอบการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงประยุกต์มาจากแนวคิดของนักวิชาการดังนี้ Luthans (1998), Bennis & Nanus (1985), Avolio et al. (1999), Robbins & Coulter (2005), Waldman, Siegel & Javidan (2006), McShane & Von Glinow (2000) โดยเลือกใช้ตัวแปรที่มีนักวิชาการได้กล่าวไว้มากที่สุดสามารถสรุป ตัวแปรในการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จำแนกเป็น 4 ตัวแปรสังเกตได้คือ อิทธิพลต่อความคิดของพนักงาน การกระตุ้นผู้ตามด้วยสติปัญญา การสร้างแรงบันดาลใจให้พนักงาน และความเป็นปัจเจกบุคคล

3. กฎระเบียบปฏิบัติของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยของนักวิชาการที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกฎระเบียบปฏิบัติของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและความสามารถในการแข่งขัน ได้ข้อสรุปที่ว่ากฎระเบียบปฏิบัติของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน อาทิตการศึกษาของ Wendon (1998) ศึกษาผลกระทบนโยบายของการรวมตัวทางเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปต่อผู้ประกอบการพบว่า นโยบายการรวมตัวทางเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการ สภาพเศรษฐกิจ การเมือง การพัฒนาทางสังคม และสิทธิทางสังคม ส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและความมีเสถียรภาพทางการจ้างงานที่เพิ่มมากขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ Grilo & Irigoyen (2006) ที่ศึกษาความคาดหวังของผู้ประกอบการในสหภาพยุโรปพบว่า กำลังการผลิตของผู้ประกอบการเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งความซับซ้อนทางการบริหาร การสนับสนุนความพร้อมทางการเงิน และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปทำให้การประกอบการมีความมั่นคงและเติบโตได้ดีกว่าการบริหารของผู้ประกอบการเพียงอย่างเดียว ในการกำหนดกรอบการวิเคราะห์กฎระเบียบปฏิบัติของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในการศึกษารัชนี ตัวแปรกฎระเบียบปฏิบัติของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนประยุกต์มาจากแนวคิดของนักวิชาการดังนี้ Laffan (1994), Martinez, Criado & Soriano (2010), Braun (2008) โดยกฎระเบียบปฏิบัติของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สามารถจำแนกเป็น 6 ตัวแปรสังเกตได้คือ การเปิดเสรีทางการค้า การเปิดเสรีการบริการ การเปิดเสรีการลงทุน การเปิดเสรีด้านเคลื่อนย้ายเงินทุน การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีและความร่วมมือสาขาอื่นๆ

4. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2553-2556

จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยของนักวิชาการที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2553-2556 และความสามารถในการแข่งขัน ได้ข้อสรุปที่ว่าแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2553-2556 ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน

อาทิจการศึกษาของ Li (2009) ที่เสนอว่า สมรรถนะของผู้ประกอบการ ส่งผลต่อความสำเร็จต่อการประกอบการ โดยสมรรถนะของผู้ประกอบการที่พึงมีประกอบด้วยความสามารถในการจัดองค์กร ความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจตามแผนพัฒนาประเทศ หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ความสามารถในการสร้างเครือข่าย ความผูกพันกับองค์กร ความคิดสร้างสรรค์และโอกาสที่ดีในการประกอบการ และสอดคล้องกับการศึกษาของ Li, Huang & Tsai (2009) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้ประกอบการ กระบวนการสร้างองค์ความรู้ การปรับมุมมองทางธุรกิจให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน สามารถจำแนกเป็น 3 ตัวแปรสังเกตได้ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดโดยสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ส่งเสริมสนับสนุนภาคการผลิตให้สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ ยุทธศาสตร์พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการและการตลาดเพื่อการส่งออก และยุทธศาสตร์พัฒนาเทคโนโลยีกระบวนการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

5. สมรรถนะเชิงพฤติกรรมของผู้ประกอบการ

จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยของนักวิชาการที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะเชิงพฤติกรรมของผู้ประกอบการและความสามารถในการแข่งขัน ได้ข้อสรุปที่ว่าสมรรถนะเชิงพฤติกรรมของผู้ประกอบการส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน อาทิจการศึกษาของ Hellriegel, Jackson & Slocum (2008) พบว่า ผู้ที่ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ หรือผู้บริหารควรมีสมรรถนะหลักของผู้บริหาร 6 ประการ คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการวางแผนและการบริหารจัดการ 3) ความสามารถในการทำงานเป็นทีม 4) ความสามารถเชิงกลยุทธ์ 5) ความสามารถในการรับรู้เรื่องระหว่างประเทศ และ 6) ความสามารถในการควบคุมตนเอง ในการกำหนดกรอบการวิเคราะห์สมรรถนะเชิงพฤติกรรมของผู้ประกอบการสำหรับการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรสมรรถนะเชิงพฤติกรรมของผู้ประกอบการประยุกต์มาจากแนวคิดของนักวิชาการดังนี้ Spencer & Spencer (1993), Nguyen (2009), Man & Lau

(2005), Nguyen et al. (2009), Huck & McEwen (1991), Man et al. (2002), Hayton & Kelley (2006), Smart & Conant (1994), Kiggundu (2002), Baum, Locke & Smith (2001), Poisson, et al. (2002), Ahmad et al. (2010), Sheng-Hsun (2007), Ma'atoofi & Tajeddini (2010), Tajeddini (2010), Nasution et al. (2011), Ho & Tsai (2006), Bhatt & Grover (2005), Tsiotsou & Vlachopoulou (2011), Trainor, et al. (2011) โดยเลือกใช้ตัวแปรที่มีนักวิชาการได้กล่าวไว้มากที่สุดเพื่อให้กรอบการวิเคราะห์สมรรถนะเชิงพฤติกรรมของผู้ประกอบการ สามารถสรุปตัวแปรในการศึกษาสมรรถนะเชิงพฤติกรรมของผู้ประกอบการ จำแนกเป็น 3 ตัวแปรสังเกตได้คือ การมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของกิจการ การเสริมสร้างความสามารถทางนวัตกรรมของกิจการและการมุ่งเน้นทางการตลาดของกิจการ

6. ความสามารถในการแข่งขัน

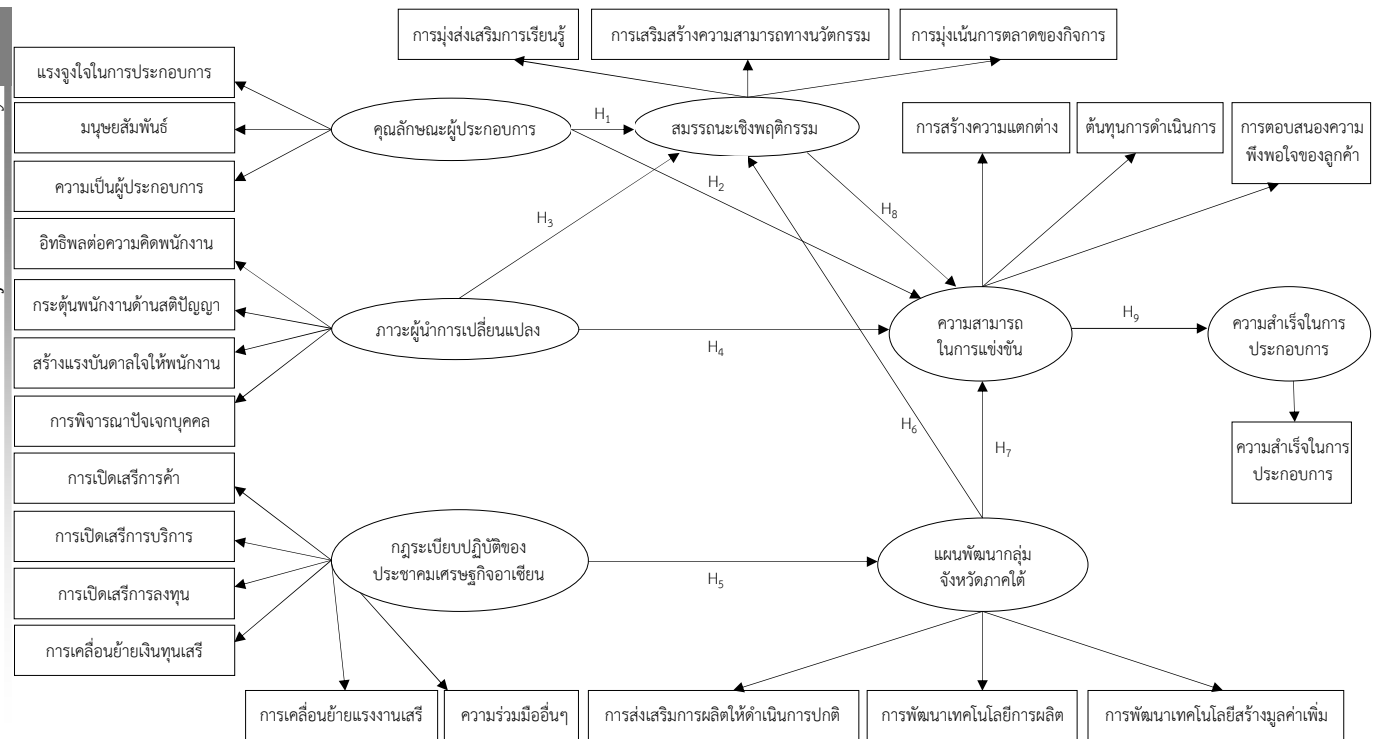
จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยของนักวิชาการที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแข่งขันและความสำเร็จในการประกอบการ ได้ข้อสรุปที่ว่าความสามารถในการแข่งขันส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบการ อาทิการศึกษาของ Ahmad et al. (2010) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการและผลสำเร็จของการดำเนินธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศมาเลเซีย ผลศึกษาพบว่าความสามารถด้านการกำหนดกลยุทธ์เพื่อการแข่งขันทางธุรกิจ (strategic) ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศมาเลเซีย มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสำเร็จของการประกอบธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และสอดคล้องกับการศึกษาของ Baum, Locke & Smith (2001) ซึ่งได้ทำการศึกษารูปแบบการเติบโตของธุรกิจในหลากหลายมิติ ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่กลยุทธ์การสร้างข้อได้เปรียบทางธุรกิจ (competitive strategy) สิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ (environment) และขนาดของธุรกิจ (firm size) เป็นตัวชี้วัดและพยากรณ์การเติบโตของธุรกิจ ส่วนตัวแปรตามได้แก่ การเติบโตของธุรกิจซึ่งวัดโดยค่าร้อยละของการเติบโตด้านยอดขาย การเติบโตของการจ้างงานและผลกำไร ผลการวิจัย

พบว่า กลยุทธ์ในการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป็นปัจจัยที่ส่งผลทางตรงในเชิงบวกต่อการเติบโตของธุรกิจ ในการกำหนดกรอบการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันสำหรับการศึกษาค้างนี้ ตัวแปรความสามารถในการแข่งขันประยุกต์มาจากแนวคิดของนักวิชาการดังนี้ Hitt, Ireland & Hoskisson (2005), Man, Lau & Snape (2008), Barney & Clark (2007), Nguyen et al. (2009), Barreto (2010), Akbar & Parvez (2009), Eid (2011), Ghane et al. (2011), Shpetim (2012) โดยเลือกใช้ตัวแปรที่มีนักวิชาการได้กล่าวไว้มากที่สุดเพื่อให้กรอบการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน สามารถสรุปตัวแปรในการศึกษาความสามารถในการแข่งขัน จำแนกเป็น 3 ตัวแปรสังเกตได้คือ การสร้างความแตกต่าง ต้นทุนการดำเนินการและการตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้า

7. ความสำเร็จในการประกอบการ

ในการกำหนดกรอบการวิเคราะห์ความสำเร็จในการประกอบการสำหรับการศึกษาค้างนี้ ตัวแปรความสำเร็จในการประกอบการประยุกต์มาจากแนวคิดของนักวิชาการ ดังนี้ Man, Lau & Snape (2008), Nguyen et al. (2009), Lee (2007), Wittmann, Hunt & Arnett (2009), Zeng, Xie & Tam (2010), Ziggers & Tjemkes (2010), Feng, Sun & Zhang (2010) โดยความสำเร็จในการประกอบการ เป็นการพิจารณาความสำเร็จในการประกอบการของกิจการด้านการเงินเกี่ยวข้องกับอัตราร้อยละการเติบโตของผลตอบแทนจากการลงทุนเมื่อเทียบกับปีก่อน อัตราร้อยละการเติบโตของยอดขายเมื่อเทียบกับปีก่อน และอัตราร้อยละส่วนแบ่งทางการตลาดเมื่อเทียบกับปีก่อน จึงสามารถสรุปตัวแปรในการศึกษาความสำเร็จในการประกอบการ จำแนกเป็น 1 ตัวแปรสังเกตได้ คือ ความสำเร็จในการประกอบการ

จากการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถพัฒนาเป็นแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลสมรรถนะเชิงพฤติกรรมเพื่อความสามารถในการแข่งขัน และความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 : โมเดลสมมติฐานสมการโครงสร้างขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะเชิงพฤติกรรมเพื่อความสามารถในการแข่งขันและความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการค้าขายแดนไทย-มาเลเซียเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สมรรถนะเชิงพฤติกรรม แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน กฎระเบียบปฏิบัติของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ความสามารถในการแข่งขัน และความสำเร็จในการประกอบการ พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สมรรถนะเชิงพฤติกรรม และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อความสามารถในการแข่งขัน ขณะเดียวกันปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีความสัมพันธ์โดยอ้อมต่อความสามารถในการแข่งขันผ่านสมรรถนะเชิงพฤติกรรม ขณะที่กฎระเบียบปฏิบัติของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความสัมพันธ์โดยอ้อมต่อความสามารถในการแข่งขันผ่านแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และความสามารถในการแข่งขันมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อความสำเร็จในการประกอบการ

อภิปรายผล

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารอบแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะเชิงพฤติกรรมเพื่อความสามารถในการแข่งขัน และความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งแสดงรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สมรรถนะเชิงพฤติกรรม แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน กฎระเบียบปฏิบัติของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ความสามารถในการแข่งขัน และความสำเร็จในการประกอบการทั้งทางตรงและทางอ้อม

ข้อเสนอแนะ

สำหรับงานวิจัยในอนาคตจะเป็นการนำโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะเชิงพฤติกรรมเพื่อความสามารถในการแข่งขัน และความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปทำการศึกษา

ในเชิงประจักษ์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าว ซึ่งความรู้ที่ได้จากการศึกษาจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะเชิงพฤติกรรมเพื่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการการค้าชายแดนเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เอกสารอ้างอิง

- Ahmad, N. H. ; Ramayah, T. ; Wilson, C. & Kummerow, L. (2010). Is Entrepreneurial Competency and Business Success Relationship Contingent upon Business Environment? **International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research**, 16 (3), 182-203.
- Akbar, M. M. & Parvez, N. (2009). Impact of Service Quality, Trust, and Customer Satisfaction on Customer Loyalty. **ABAC Journal**, 29 (1), 24-38.
- Antoncic, B. & Hisrich, R. D. (2001). Intrapreneurship: Construct Refinement and Cross-Cultural Validation. **Journal of Business Venturing**, 16 (5), 495-527.
- Avolio, B. J. ; Bass, B. M. & Jung, D. I. (1999). Reexamining the Components of Transformational and Transactional Leadership Using the Multifactor Leadership. **Journal of Occupational and Organizational Psychology**, 72 (4), 441-462.
- Barney, J. B. (1991). Firm Resource and Sustained Competitive Advantage. **Journal of Management**, 17 (1), 99-120.
- Barney, J. B. & Clark, D. N. (2007). **Resource-Based Theory: Creating and Sustaining Competitive Advantage**. New York : Oxford University Press.
- Barreto, I. (2010). Dynamic Capabilities: A Review of Past Research and an Agenda for the Future. **Journal of Management**, 36 (1), 256-280.

- Baum, J. R. ; Locke, E. A. & Smith, K. G. (2001). A Multidimensional Model of Venture Growth. **Academy of Management Journal**, 44 (2), 292-303.
- Beamish, P. W. & Lu, J. W. (2001). The Internationalization and Performance of SMEs. **Strategic Management Journal**, (22), 565-586.
- Bennis, W. & Nanus, B. (1985). **Leadership: The Strategies for Taking Charge**. New York : Harper Paperbacks.
- Bhatt, G. D. & Grover, V. (2005). Types of Information Technology Capabilities and Their Role in Competitive Advantage: An Empirical Study. **Journal of Management Information Systems**, 22 (2), 253-277.
- Block, L. (2003). The Leadership-Culture Connection: An Exploratory Investigation. **Leadership & Organization Development Journal**, 24 (6), 318-334.
- Boyatzis, R. E. (1982). **The Competent Manager: A Model for Effective Performance**. New York : John Wiley & Son.
- Braun, M. (2008). The Evolution of Emissions Trading in the European Union – The Role of Policy Networks, Knowledge and Policy Entrepreneurs. **Accounting, Organizations and Society**, 34 (3-4), 469-487.
- Eid, M. I. (2011). Determinants of E-commerce Customer Satisfaction, Trust, and Loyalty in Saudi Arabia. **Journal of Electronic Commerce Research**, 12 (1), 78-93.
- Feng, T. ; Sun, L. & Zhang, Y. (2010). The Effects of Customer and Supplier Involvement on Competitive Advantage: An

- Empirical Study in China. **Industrial Marketing Management**, 39 (8), 1384–1394.
- Ghane, S. ; Fathian, M. & Gholamian, M. R. (2011). Full Relationship among E-satisfaction, E-trust, E-service Quality, and E-loyalty: The Case of Iran E-banking. **Journal of Theoretical and Applied Information Technology**, 33 (1), 1-6.
- Grilo, I. & Irigoyen, J. M. (2006). Entrepreneurship in the EU: to Wish and Not to Be. **Small Business Economics**, 26 (4), 305-318.
- Hayton, J. C. & Kelley, D. J. (2006). A Competency-Based Framework for Promoting Corporate Entrepreneurship. **Human Resource Management**, 45 (3), 407-427.
- Hellriegel, D. ; Jackson, S. E. & Slocum, J. W. (2008). **Managing: A Competency-Based Approach**. Mason, OH : Thomson South-Western.
- Hitt, M. A. ; Ireland, R. D. & Hoskisson. (2005). **Strategic Management**. 6th Edition. United State : South-Western.
- Ho, Y. C. & Tsai, T. H. (2006). The Impact of Dynamic Capabilities with Market Orientation and Resource-Based Approaches on NPD Project Performance. **Journal of American Academy of Business, Cambridge**, 8 (1), 215-229.
- Huck, J. F. & McEwen, T. (1991). Competencies Needed for Small Business Success: Perceptions of Jamaican Entrepreneurs. **Journal of Small Business Management**, 29 (4), 93-99.
- Indarti, N. & Langenberg, M. (2004). **Factors Affecting Business Success among SMEs: Empirical Evidences from Indonesia**. Source URL : <http://www.utwente.nl/mb/nikos/archief/esu2004/.papers/indartilangenberg.pdf>. 4 August 2011.

- Islam, M. A. ; Khan, M. A. ; Obaidullah, A. Z. M. & Alam, M. S. (2011). Effect of Entrepreneur and Firm Characteristics on the Business Success of Small and Medium Enterprises (SMEs) in Bangladesh. **International Journal of Business and Management**, 6 (3), 289-299.
- Kaleka, A. (2002). Resources and Capabilities Driving Competitive Advantage in Export Markets: Guidelines for Industrial Exporters. **Industrial Marketing Management**, 31 (3), 273-283.
- Kiggundu, M. N. (2002). Entrepreneurs and Entrepreneurship in Africa: What Is Known and What Needs to Be Done. **Journal of Developmental Entrepreneurship**, 7 (3), 239-245.
- Laffan, B. (1994). From Policy Entrepreneur to Policy Manager: The Challenge Facing the European Commission. **Journal of European Public Policy**, 4 (3), 422-438.
- Li, X. (2009). **Entrepreneurial Competencies as an Entrepreneurial Distinctive: An Examination of the Competency Approach in Defining Entrepreneurs**. Source URL : <http://search.proquest.com/docview/594897126?accountid=28710>.
- Li, Y. H. ; Huang, J. W. & Tsai, M. T. (2009). Entrepreneurial Orientation and Firm Performance: The Role of Knowledge Creation Process. **Industrial Marketing Management**, 38, 440-449.
- Lee, C. W. (2007). Strategic Alliance Influence on Small and Medium Firm Performance. **Journal of Business Research**, 60, 731-741.
- Luthans, F. (1998). **Organizational Behaviour**. 8th Edition. New York : Irwin-McGraw-Hill.

- Ma'atoofi, A. R. & Tajeddini, K. (2010). The Effect of Entrepreneurship Orientation on Learning Orientation and Innovation: A Study of Small-Sized Business Firms in Iran. **International Journal of Trade, Economics and Finance**, 1 (3), 254-260.
- Man, T. W. Y. & Lau, T. (2005). The Context of Entrepreneurship in Hong Kong: An Investigation through the Patterns of Entrepreneurial Competencies in Contrasting Industrial Environments. **Journal of Small Business and Enterprise Development**, 12 (4), 464-481.
- Man, T. W. Y. ; Lau, T. & Chan, K. F. (2002). The Competitiveness of Small and Medium Enterprises: A Conceptualization with Focus on Entrepreneurial Competencies. **Journal of Business Venturing**, 17 (2), 123-142.
- Man, T. W. Y. ; Lau, T. & Snape, E. (2008). Entrepreneurial Competencies and the Performance of Small and Medium Enterprises: An Investigation through a Framework of Competitiveness. **Journal of Small Business and Entrepreneurship**, 23 (3), 257-276.
- Martinez, A. M. R. ; Criado, M. O. U. & Soriano, D. R. (2010). Evaluating European Union Support for Innovation in Spanish Small and Medium Enterprises. **The Service Industries Journal**, 30 (5), 671-683.
- McShane, S. L. & Von Glinow, M. A. (2000). **Organizational Behavior**. New York : America.
- Nasution, H. N. ; Mavondo, F. T. ; Matanda, M. J. & Ndubisi, N. O. (2011). Entrepreneurship: Its Relationship with Market Orientation and Learning Orientation and as Antecedents to Innovation and Customer Value. **Industrial Marketing Management**, 40 (3), 336-345.

Nguyen, Th. M. An. **Functional Competencies and Their Effect on Performance of Manufacturing Companies in Vietnam.**

Source URL : <http://ethesis.unifr.ch/theses/downloads.php?file=NguyenTMA.pdf>. 14 November 2011.

Nguyen, T. H. ; Alam, Q. ; Perry, M. & Prajogo, D. (2009). The Entrepreneurial Role of the State and SME Growth in Vietnam. **JOAAG**, 4 (1), 60-71.

Possion, R. ; Su. Z. ; Amboise, D. & Gasse, Y. (2002). **Success Factors for Small and Medium-Sized Canadian Enterprises Doing Business in Emerging Asian Markets.** International Council for Small Business 47th World Conference San Juan. Puerto Rico.

Robbins, S. P. & Coulter, M. (2005). **Management.** 8th Edition. Upper Saddle River : Prentice Hall.

Sheng-Hsun, H. (2007). Human Capital, Organizational Learning, Network Resources and Organizational Innovativeness. **Total Quality Management & Business Excellence**, 18 (9/10), 983-998.

Shpetim, C. (2012). Exploring the Relationships among Service Quality, Satisfaction, Trust and Store Loyalty among Retail Customers. **Journal of Competitiveness**, 4 (4), 16-35.

Slater, S. F. & Narver, J. C. (1995). Market Orientation and the Learning Organization. **The Journal of Marketing**, 53 (3) 63-74.

Smart, D. T. & Conant, J. S. (1994). Entrepreneurial Orientation, Distinctive Marketing Competencies and Organizational Performance. **Journal of Applied Business Research**. 10 (3).

Spencer, L. M. & Spencer, S. M. (1993). **Competence at Work: Model for Superior Performance.** New York : Wiley.

- Tajeddini, K. (2010). Effects of Customer Orientation and Entrepreneurial Orientation on Innovativeness: Evidence from the Hotel Industry in Switzerland. **Tourism Management**, 31 (2), 221-231.
- Trainor, K. J. ; Rapp, A. ; Beitelspacher, L. S. & Schillewaert, N. (2011). Integrating Information Technology and Marketing: An Examination of the Drivers and Outcomes of E-marketing Capability. **Industrial Marketing Management**, 40 (1), 162-174.
- Tsiotsou, R. H. & Vlachopoulou, M. (2011). Understanding the Effects of Market Orientation and E-marketing on Service Performance. **Marketing Intelligence & Planning**, 29 (2), 141-155.
- Waldman, D. A. ; Siegel, D. S. & Javidan, M. (2006). Components of CEO Transformational Leadership and Corporate Social Responsibility. **Journal of Management Studies**, 43 (8), 1703-1725.
- Wendon, B. (1998). The Commission as Image-Venue Entrepreneur in EU Social Policy. **Journal of European Public Policy**, 5 (2), 339-353.
- Wittmann, C. M. ; Hunt, S. D. & Arnett, D. B. (2009). Explaining Alliance Success: Competences, Resources, Relational Factors, and Resource-Advantage Theory. **Industrial Marketing Management**, 38 (7), 743-756.
- Zeng, S. X. ; Xie, X. M. & Tam, C. M. (2010). Relationship between Cooperation Networks and Innovation Performance of SMEs. **Technovation**. 30 (30), 181-194.
- Ziggers, G. W. & Tjemkes, B. (2010). Dynamics in Inter-Firm Collaboration: The Impact of Alliance Capabilities on Performance. **International Journal Food System Dynamics**, 2, 151-166.

